Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto KEHA/2212/2015

Pohjois-Savo 13.10.2015

Eduskunnan työ- ja elinkeinojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Viite: Työ- ja elinkeinojaosto: HE 30/2015 vp / Kirjallinen asiantuntijalausunto

ESITYS VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2016; PÄÄLUOKKA 32.01 ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOT

ELY-keskusten toimintamenokehykseen on lyhyessä ajassa tehty huomattavia supistuksia ja toimintaa on sopeutettu yhteistoimintamenettelyissä. Yt-neuvottelujen seurannaisvaikutukset vaikeuttavat ELY-keskusten tehtävien hoitamista ja osaamisen turvaamista.

ELY-keskusten henkilöstöresurssit ovat supistuneet perustamisvuodesta 2010 alkaen. Kokonaisvähenemä vuoteen 2015 on noin 1000 henkilötyövuotta (toimintamenoilta -700 htv), mikä on moninkertainen verrattuna valtion tuottavuusohjelmassa alun perin tavoiteltuun muutokseen. Vähennys on myös merkittävästi suurempi kuin muilla valtion aluehallintoviranomaisilla (AVI).

Pohjois-Savon ELY-keskuksessa vähenemä on 2010–2015 ollut 77 henkilötyövuotta, mikä tarkoittaa noin kolmasosan leikkausta (-32,4 %) henkilöstöresursseihin. Vuoteen 2018 mennessä lisävähenemän arvioidaan olevan 31 henkilötyövuotta. Kokonaishenkilötyövuosien alenema olisi tällöin vuosina 2010–2018 108 (n. 45 prosenttia). Noin 30 henkilötyövuotta tästä määrästä on henkilösiirtoja tehtävineen muihin hallinnonalan virastoihin. Viraston substanssitehtävissä (muut kuin hallinnolliset tehtävät) vähenemä on ollut 2010–2015 yli 25 %. Vuoteen 2018 mennessä vähenemä on lähes 45 %. Toimintamenoilla rahoitetun henkilöstön määrän lisäksi projektien ja muiden määräaikaisuuksien lukumäärä on laskenut huomattavasti. Poistuma on kohdentunut sattumanvaraisesti, joten osaamisen kehittämiseen tulisi varata riittävästi varoja tuleville vuosille. Henkilökunnalta odotetaan muutos- ja kehittymiskykyä siirryttäessä uusiin tehtävänkuviin rakenteellisten muutosten seurauksena.

ELY-keskuksessa on panostettu voimakkaasti videoneuvottelujen hyödyntämiseen, jolla toimialueen sisäistä liikkumistarvetta on osaltaan kyetty vähentämään huomattavasti. Kokonaiskustannukset eivät ole alentuneet samassa suhteessa matkojen kokonaishintatason noustua. Merkittäviä lisäsäästöjä matkakustannuksista tai muista hallinnollisista kustannuksista ei ole enää saatavissa.

Jo toteutetut säästöt vähensivät resursseja ELY-keskuksen hallinnollisista ja substanssitehtävistä. Mikäli ELY-keskuksille tulisi vielä uusia säästöjä, jouduttaisiin ne kohdentamaan vaikuttavuudeltaan merkittäviin substanssitehtäviin.

Supistusten ohella isoja toimintakokonaisuuksia on keskitetty joko suuralueille tai valtakunnallisesti. Muutokset ovat olleet nopeita ja niihin ei ole voitu varautua ennakkoon. Kehityssuunta, jossa tehtävät sirpaloituvat kapea-alaisiksi erikoistumistehtäviksi ja perinteinen yhteys muihin ELYn palveluihin ja aluekehittämistehtävien kokonaisuuteen katoaa, on huolestuttava.

Normien purku ja tehtäväkokonaisuuksien poikkihallinnollinen kehittäminen on edennyt hallinnon sisällä liian hitaasti. Tähän mennessä on löydetty hyvin vähän toimintoja tai tehtäviä, joista voidaan luopua tai virtaviivaistaa. Myös uudet sähköiset järjestelmät ja niiden mahdollistamat työtavat etenevät aivan liian hitaasti. Tarvitaan nopeita lainsäädännön muutoksia, ohjeistusten purkamista sekä digitalisaation tehokasta hyödyntämistä, jotta ELY-keskukset selviytyvät tehtävistään.

ELY-keskukset kaipaavat toimintaansa ennakoitavuutta, jotta henkilöstösuunnittelua, mahdollisia rekrytointeja ja osaamisen kehittämistä voitaisiin toteuttaa toimintaympäristön muutosten edellyttämillä tavoilla.

Lähivuosien tilanne on huomattavan haasteellinen. Ensi vuoden määrärahajako on tiukka, mutta sillä selvittäneen. Rekrytoinnit ja tarpeelliset panostukset osaamisen kehittämiseen eivät toistaiseksi ole mahdollisia. Määrärahojen lisäleikkauksista ELY-keskukset eivät selviäisi ilman uusia henkilöstövähennyksiä.

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kari Virranta
Ylijohtaja

Lisätietoja: Ylijohtaja Kari Virranta. kari.virranta@ely-keskus.fi, puh. +358 295 026 699

JAKELU sara.kuitunen@eduskunta.fi (vain sähköisesti)

TIEDOKSI Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo, Kari Virranta (vain sähköisesti)